

Finlandia-palkintotilaisuus 29.11.2023

Lasten- ja nuortenkirjallisuuden Finlandia-voittaja Magdalena Hain puhe

Heti alkuun: kiitos Kirjasäätiö, arvon raati ja diktaattori herra Ylppö. Kiitos Otavan välle vankkumattomasta uskosta kirjallisiin kykyihini, kiitos esilukijoilleni. Kiitos perheelleni tuesta ja rakkaudesta.

Olen pohtinut, miten käyttäisin tämän poikkeuksellisen tilan ja äänen, joka minulle on annettu. Voisin puhua siitä, kuinka hallituksen kaavailut nostaa kirjojen arvonalisävero vastoin tutkimuksia ja suosituksia on potku kotimaisen kirjallisuuden polveen. Voisin puhua siitä, miten vähälevikkisen laatukirjallisuuden ostotuen poisto on ottamista niiltä, joilla on kaikista vähiten.

Haluan kuitenkin puhua Laurista.

Sarvijumalan päähenkilö Lauri on mustan isän ja valkoisen äidin poika. Eräässä kirjan varhaisista arvioista pohdittiin sitä, onko rasismi enää relevantti aihe nuortenkirjaan maaliskuussa 2023. Sitten tuli kesä 2023.

Saimme kuulla hallituksen ministeriehdokkaan vitsailleen holokaustilla ja puhuneen äärioikeistolaisessa tapahtumassa. Saimme kuulla valtiovarainministerin kutsuneen muslimiäitejä mustiksi säkeiksi. Elinkeinoministeri oli käyttänyt toistuvasti rasistista kieltä. Sisäministerimme määritteli suomalaisuuden niin kapeaksi, että edes minä, valkoinen keskisuomalainen, sukuni juuret ajalta ennen isoavihaa, en ruskeine silmineni siihen mahdu. Kesän jälkeen julkaistussa tutkimuksessa Suomen todettiin jälleen olevan Euroopan rasistisimpia maita.

Suomalaisista on tullut tyhjänpuhujia. Kansa, joka on huolissaan nuorten lukemisesta, mutta leikkaa kirjoista ja kirjastoista, ja näin vie kirjat pois nuorten käsistä. Kansa, joka on huolissaan luonnon monimuotoisuudesta, mutta säästää luonnonsuojelusta. Kansa, jonka mielestä rasismi on kerta kaikkiaan ratkaistu sillä, että valkoiset poliitikot kirjoittavat tiedonannon, jonka takana ei ole aitoa katumusta tai aietta muuttua. Tällaisessa maassa onkin vain loogista, että huolissaan koulukiusaamisesta ovat aikuiset, jotka kutsuvat toisia ihmisiä apinoiksi ja mustiksi säkeiksi – toisten sulkiessa silmänsä.

Suomen kansa on hoitanut työnsä huonosti. Me puhumme sivistyksestä, muttemme pyri siihen. Puhumme tasa-arvosta, kunhan se ei tarkoita, että meidän pitäisi luopua jostakin. Arvostamme pintakohteliasta puhetta kauniiden, ystävällisten ajatusten sijaan. Olemme päästäneet vihan nuorten elämään. Olemme luoneet yhteiskunnan, jossa nuoret ahdistuvat ja masentuvat, kun heidän pitäisi toivoa ja nähdä tulevaisuus kirkaana edessään. Olemme pettäneet paitsi tämän maan Laurit, myös Uskot, Toivot ja Arvot.